

РЕГІОНАЛЬНІ РИНКИ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА В УМОВАХ ДИСБАЛАНСУ МІЖ ВИРОБНИЦТВОМ І СПОЖИВАННЯМ

ГРИВКІВСЬКА Оксана ¹, КРАСНОРУЦЬКИЙ Олексій ²

¹ Національний університет харчових технологій

<https://orcid.org/0000-0003-4160-5914>

e-mail: hryvkivska@kymu.kyiv.ua

² Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0000-0003-1744-3257>

У статті розглянуто тенденції споживання та виробництва продукції птахівництва на регіональних ринках. Охарактеризовано експортні можливості України щодо пропонування продукції птахівництва на зовнішніх ринках. Встановлено високу залежність обсягів виробництва продукції птахівництва від частки продукції, що виготовляється на експорт. Охарактеризовано можливості України щодо подальшого розвитку як регіональних ринків продукції птахівництва, так і зміцнення конкурентних позицій на зовнішніх ринках. Визначено напрямки та перспективи розвитку регіональних ринків продукції птахівництва.

Ключові слова: регіональні ринки, продукція птахівництва, м'ясо птиці, споживання, виробництво, експорт, частки ринку, перспективи розвитку.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-6>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Птахівництво є важливою галуззю сільського господарства, що забезпечує нашу спільноту високоякісними продуктами білкового харчування. Регіональні ринки продукції птахівництва грають важливу роль у забезпеченні споживачів продукцією відповідної якості та сприяють розвитку сільськогосподарського сектору в різних регіонах. Необхідність визначення перспектив розвитку регіональних ринків продукції птахівництва, потенційних можливостей для виробників та споживачів, шляхів подолання дисбалансу між виробництвом та споживанням продукції птахівництва, пошук шляхів для розвитку саме внутрішніх ринків та зменшення залежності від коливань на зовнішніх ринках, всі ці питання потребують особливої уваги та більш детального дослідження.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Аналітичному дослідженню ринку продукції птахівництва приділяли увагу у своїй праці науковці Буряк Р.І., Ільчук М.М., Касьяненко О.І., Кирилюк О.Ф., Мельник Б. А., Стефанів О.Б., Топіха В.І., Фотіна Т.І., Циганок Ю.В., Шанін О.М., Ярошенко Ф. О.

Але визначення причин виникнення диспропорцій у виробництві та споживанні продукції птахівництва на регіональних ринках та пошуку шляхів їх подолання потребують подальшого дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є визначення причин дисбалансу виробництва та споживання продукції птахівництва на регіональних ринках та окреслення перспектив подальшого розвитку ринків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Галузь птахівництва сьогодні характеризується високою вартістю комбикормів; використанням застарілих норм годівлі сільськогосподарської птиці; проблемами дефіциту якісного кормового білка; відсутністю племінних ресурсів вітчизняного виробництва та потребує подальшого підвищення продуктивності птиці за рахунок широкого впровадження в практику сучасних, інноваційних технологій утримання і годівлі, заснованих на використанні нетрадиційних, дешевих, наявних у надлишку джерел енергії, поживних, мінеральних і біологічно активних речовин. Але не дивлячись на таке становище вже сьогодні в Україні виробляється набагато більше м'яса птиці ніж споживається, хоча ця ситуація і є неоднорідною у різних регіонах (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл часток виробництва м'яса птиці між регіонами України з 2017 по 2021 роки, тис. т

Області	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Україна	1184,7	100	1258,9	100	1381,4	100	1404,7	100	1373,5	100
Вінницька	276,6	23,35	309,0	24,55	418,8	30,32	434,4	30,92	433,9	31,59
Волинська	64,8	5,47	67,2	5,34	73,7	5,34	77,2	5,50	77,5	5,64
Дніпропетровська	206,1	17,40	203,6	16,17	205,1	14,85	208,8	14,86	240,7	17,52
Донецька	12,2	1,03	12,7	1,01	11,8	0,85	12,1	0,86	11,1	0,81
Житомирська	9,7	0,82	10,2	0,81	11,2	0,81	11,3	0,80	10,9	0,79
Закарпатська	5,7	0,48	5,6	0,44	5,6	0,41	7,3	0,52	5,7	0,41
Запорізька	12,2	1,03	11,2	0,89	10,2	0,74	10,0	0,71	7,4	0,54
Івано-Франківська	14,3	1,21	21,1	1,68	23,3	1,69	25,1	1,79	28,3	2,06
Київська	145,9	12,32	141,9	11,27	119,8	8,67	110,4	7,86	42,1	3,07
Кіровоградська	10,0	0,84	10,5	0,83	10,0	0,72	11,4	0,81	10,7	0,78
Луганська	1,5	0,13	1,7	0,14	1,5	0,11	1,4	0,10	1,5	0,11
Львівська	46,5	3,93	53,8	4,27	55,3	4,00	64,5	4,59	76,3	5,56
Миколаївська	6,2	0,52	5,9	0,47	6,0	0,43	6,3	0,45	5,2	0,38
Одеська	2,4	0,20	2,3	0,18	2,4	0,17	2,3	0,16	2,2	0,16
Полтавська	5,9	0,50	5,8	0,46	5,9	0,43	5,7	0,41	4,8	0,35
Рівненська	21,9	1,85	24,4	1,94	23,3	1,69	24,5	1,74	28,1	2,05
Сумська	14,7	1,24	15,4	1,22	18,1	1,31	17,7	1,26	14,3	1,04
Тернопільська	8,3	0,70	9,6	0,76	11,7	0,85	10,8	0,77	12,0	0,87
Харківська	35,6	3,00	32,9	2,61	34,6	2,50	37,5	2,67	28,2	2,05
Херсонська	3,3	0,28	5,1	0,41	4,6	0,33	5,4	0,38	7,3	0,53
Хмельницька	11,8	1,00	14,7	1,17	17,9	1,30	14,0	1,00	14,5	1,06
Черкаська	254,9	21,52	278,4	22,11	294,1	21,29	288,3	20,52	294,2	21,42
Чернівецька	11,7	0,99	12,9	1,02	13,3	0,96	14,7	1,05	13,3	0,97
Чернігівська	2,5	0,21	3,0	0,24	3,2	0,23	3,6	0,26	3,3	0,24

Розраховано автором на підставі [1]

Аналіз виробництва м'яса птиці в цілому по Україні показує позитивні тенденції, за виключенням 2021 року, де спад виробництва сягнув обсягів 2019 року. При дослідженні часток ринку чітко вирисовуються три області-лідери, які в кілька разів випереджають інші регіони. При цьому всі роки поспіль найбільша частка виробництва припадала на Вінницьку область (від 23,35% до 31,59%), на другому місці Черкаська область, яка не демонструє значних коливань за часткою у національному ринку (від 20,52% до 22,11%), на третьому місці Дніпропетровська область, чия частка ринку коливається від 14,85% до 17,52%.

Таблиця 2

Розподіл часток споживання м'яса птиці між регіонами України з 2017 по 2021 роки, тис. т

Області	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Україна	1032,0	100	1056,0	100	1092,0	100	1089,0	100	1035,0	100
Вінницька	42,49	4,12	40,66	3,85	41,17	3,77	43,32	3,98	41,92	4,05
Волинська	28,44	2,76	26,51	2,51	25,99	2,38	27,78	2,55	26,79	2,59
Дніпропетровська	140,06	13,57	99,69	9,44	98,84	9,05	101,58	9,33	90,57	8,75
Донецька	24,53	2,38	97,90	9,27	96,96	8,88	98,29	9,03	88,97	8,60
Житомирська	37,18	3,60	30,36	2,88	30,93	2,83	31,90	2,93	29,09	2,81
Закарпатська	60,35	5,85	28,76	2,72	29,42	2,69	32,00	2,94	31,30	3,02
Запорізька	25,90	2,51	44,23	4,19	43,85	4,02	46,11	4,23	43,10	4,16
Івано-Франківська	53,77	5,21	30,17	2,86	31,40	2,88	33,32	3,06	32,62	3,15
Київська	33,98	3,29	141,52	13,40	144,62	13,24	140,97	12,94	136,54	13,19
Кіровоградська	25,33	2,45	24,96	2,36	25,52	2,34	26,26	2,41	24,21	2,34
Луганська	24,58	2,38	40,42	3,83	42,11	3,86	45,42	4,17	42,30	4,09
Львівська	23,59	2,29	59,83	5,67	61,62	5,64	65,22	5,99	60,44	5,84
Миколаївська	65,89	6,38	29,14	2,76	28,58	2,62	31,21	2,87	28,34	2,74
Одеська	26,23	2,54	54,29	5,14	53,67	4,91	58,26	5,35	53,86	5,20
Полтавська	29,47	2,86	33,79	3,20	34,59	3,17	34,40	3,16	31,16	3,01
Рівненська	27,92	2,71	25,05	2,37	25,76	2,36	27,34	2,51	26,04	2,52
Сумська	18,10	1,75	24,49	2,32	24,72	2,26	26,71	2,45	23,12	2,23
Тернопільська	23,22	2,25	23,17	2,19	23,97	2,20	24,21	2,22	23,55	2,28
Харківська	42,49	4,12	65,75	6,23	65,19	5,97	69,43	6,38	63,92	6,18
Херсонська	28,44	2,76	26,23	2,48	25,80	2,36	27,54	2,53	26,09	2,52
Хмельницька	140,06	13,57	30,13	2,85	30,50	2,79	32,93	3,02	31,26	3,02
Черкаська	24,53	2,38	28,91	2,74	29,38	2,69	30,28	2,78	30,46	2,94
Чернівецька	37,18	3,60	18,71	1,77	19,32	1,77	19,55	1,80	19,74	1,91
Чернігівська	60,35	5,85	24,44	2,31	24,63	2,26	25,58	2,35	24,49	2,37

Розраховано автором на підставі [1]

Загальні тенденції споживання продукції птахівництва ідентичні динаміці її виробництва і теж мають прогалину у 2021 році. По між інших областей значне випередження у споживанні продукції птахівництва має Київська область (її частка складає 13,19%), на другому місці – Дніпропетровська (8,75%), на третьому – Донецька область (8,60%). За останні роки суттєвих зрушень у розподілі часток споживання не спостерігалось (табл. 2).

Порівняння обсягів виробництва та споживання у натуральних одиницях в цілому по Україні показує наявність перевиробництва, що свідчить про те, що птахівничі підприємства виробляють продукцію не тільки для внутрішнього ринку збуту, а й на експорт.

Аналіз часток експорту в обсязі виробництва продукції птахівництва за останні п'ять років (рис. 1) свідчить про незупинне зростання ролі експорту у формуванні пропозиції продукції птахівництва (зростання частки експорту склало від 23% до 33,9%).

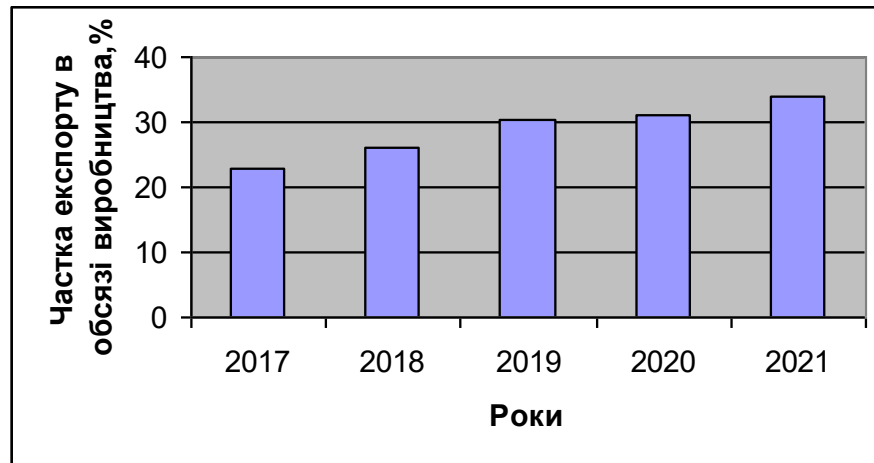

Рис. 1. Частка експорту в обсязі виробництва продукції птахівництва

Сформовано автором за даними [1]

Однією з причин такого зростання експорту є те, що собівартість вирощування курятини в Україні залишається однією з найнижчих у світі і складає 65,6 євроцентів за кілограм живої ваги. У порівнянні з різними європейськими країнами, де собівартість вирощування птиці коливається від 82 до 91 євроцента за кілограм живої ваги (у фермерів з Польщі ця цифра становить 81,8 євроцента), в Україні вона залишається однією з найконкурентоспроможніших.

Для визначення дисбалансу між виробництвом та споживанням м'яса птиці розглянемо виробництво та споживання цієї продукції на одну особу за областями у 2021 році (табл. 3, рис. 2).

Результати дослідження показали наявність значного дисбалансу між виробництвом та споживанням м'яса птиці за областями. В таких областях як Вінницька та Черкаська виробництво м'яса птиці фактично перевищує споживання в 10 разів, в інших областях таких як Луганська, Одеська. Донецька рівень виробництва м'яса птиці на одну особу невиправдано низький.

Таблиця 3

Визначення дисбалансу між виробництвом та споживанням м'яса птиці у 2021 році

Області	Обсяг виробництва м'яса птиці, тис. т	Обсяг споживання м'яса птиці, тис. т	Кількість населення осіб	Обсяг виробництва м'яса птиці на одну особу, кг	Обсяг споживання м'яса птиці на одну особу, кг	Абсолютна різниця, кг
1	2	3	4	5	6	7
Україна	1373,5	1035,0	41167335	33,4	25,0	8,4
Вінницька	433,9	41,92	1509515	287,45	27,76	259,69
Волинська	77,5	26,79	1021356	75,88	26,24	49,64
Дніпропетровська	240,7	90,57	3096485	77,73	29,26	48,47
Донецька	11,1	88,97	4059372	2,73	21,92	-19,19
Житомирська	10,9	29,09	1179032	9,25	24,68	-15,43
Закарпатська	5,7	31,30	1244476	4,58	25,15	-20,57
Запорізька	7,4	43,10	1638462	4,52	26,30	-21,78
Івано-Франківська	28,3	32,62	1351822	20,94	24,12	-3,18
Київська	42,1	136,54	1795079	8,87	28,75	-19,88
Кіровоградська	10,7	24,21	903712	11,84	26,78	-14,94
Луганська	1,5	42,30	2102921	0,71	20,12	-19,41

1	2	3	4	5	6	7
Львівська	76,3	60,44	2478133	30,79	24,37	6,42
Миколаївська	5,2	28,34	1091821	4,76	25,92	-21,16
Одеська	2,2	53,86	2351392	0,94	22,92	-21,98
Полтавська	4,8	31,16	1352283	3,55	23,07	-19,52
Рівненська	28,1	26,04	1141784	24,61	22,77	1,84
Сумська	14,3	23,12	1035772	13,81	22,30	-8,49
Тернопільська	12,0	23,55	1021713	11,75	23,00	-11,25
Харківська	28,2	63,92	2598961	10,85	24,59	-13,74
Херсонська	7,3	26,09	1001598	7,29	26,06	-18,77
Хмельницька	14,5	31,26	1228829	11,80	25,47	-13,67
Черкаська	294,2	30,46	1160744	253,55	26,28	227,27
Чернівецька	13,3	19,74	890457	14,94	22,12	-7,18
Чернігівська	3,3	24,49	959315	3,44	25,54	-22,1

Розраховано автором на підставі [1]

Продовольчий ринок України має дуже потужний потенціал, виробництво м'яса птиці, особливо курятини з кожним роком тільки зростає.

Окреслені розбіжності у виробництві цієї продукції у різних областях України частково пояснюються природно – кліматичними умовами та близької розташованістю підприємств з виробництва, частково зростанням ролі на ринку підприємств, що використовують за основу стратегії розвитку вертикальну інтеграцію (такі як агрохолдинг ПАТ «Миронівський хлібопродукт»), частково це пояснюється і історичними передумовами розвитку цієї галузі [3].

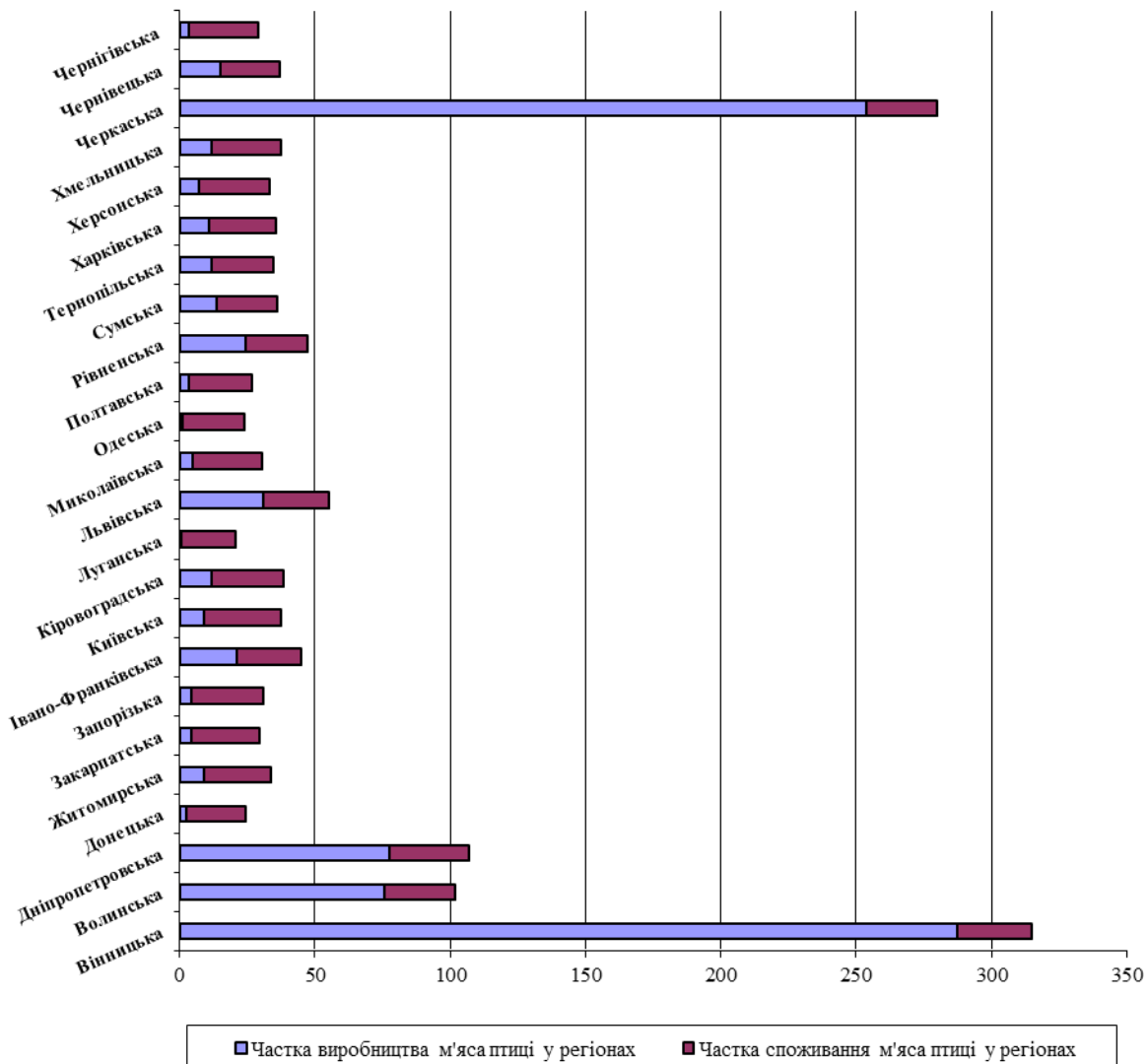

Рис. 2. Співвідношення обсягів виробництва та споживання м'яса птиці у регіонах

Сформовано автором за даними табл. 3

Воєнна агресія Росії нанесла значних втрат агропродовольчому бізнесу України, але виробництво м'яса птиці не тільки вистояло, але й продовжило свій розвиток.

У 2022 році Україні вдалося досягти збільшення виручки від експорту м'яса та субпродуктів на 9%, досягнувши показника у розмірі 925 мільйонів доларів США, як підтверджено експертною оцінкою, хоча при цьому виробництво м'яса птиці скоротилося на 8%, до приблизно 1,27 мільйонів тон [2].

У цьому ж 2022 році продовжила розвиватися географічна диверсифікація українського м'ясного експорту. Вітчизняна м'ясопродукція знаходить свій шлях до країн Близького Сходу, різних частин Азії, Європейського Союзу, Спільноти Незалежних Держав та Африки. Важливо відзначити, що частка країн Європейського Союзу у загальній вартості експорту зросла порівняно з попереднім 2021 роком і склала 39% [4].

У бройлерному виробництві, завдяки концентрації виробництва на територіях, які не були зазначені воєнними діями, а також завдяки успішному розвитку експортних ринків та зниженню цін на зернові культури та продукти переробки олійних культур, вдалося уникнути катастрофічного скорочення виробництва. Це свідчить про важливість диверсифікації галузей птахівництва та здатність до адаптації до змінних умов.

Також важливо відзначити, що протягом року на ціни реалізації м'яса птиці натискав надлишковий пропозиційний ринок. З початку серпня і після підписання "зернової угоди" та відкриття морських портів відбувалося поступове підвищення цін на зернові та олійні культури та їх переробку. Ці складові формують ціни на комбікорм, і після корегування офіційного курсу гривні до долара на 25%, зросла вартість добового молодняка, кормових добавок, ветеринарних препаратів, пакувальних матеріалів, обладнання та запасних частин.

Крім того, з вересня вартість енергоносіїв, таких як природний газ та електроенергія для промислових споживачів, суттєво зросла, а збільшення цін на пальне призвело до збільшення логістичних витрат. Додаткові витрати на альтернативні джерела електрозабезпечення також вплинули на виробництво.

Отже, не зважаючи на всі перелічені труднощі, споживчі ціни на м'ясо птиці зросли в середньому на 11%, що навіть менше за офіційний рівень інфляції в країні. Важливо враховувати ці фактори при подальшому розвитку м'ясного сектору і прийнятті рішень щодо виробництва та реалізації м'яса [2].

Перспективи розвитку регіональних ринків продукції птахівництва та потенційні можливості для виробників та споживачів можна виокремити у наступні напрямки:

1) Зростаючий попит на продукцію птахівництва.

З плином часу споживачі стають все більш обізнаними та вимогливими стосовно якості та джерела їжі, що вони споживають. Це приводить до збільшення попиту на продукцію птахівництва, яка вирощена в умовах екологічного сільського господарства, де тварини отримують природний корм і не піддаються використанню антибіотиків і гормонів росту. Регіональні ринки продукції птахівництва можуть відповісти на цей попит, надаючи споживачам доступ до якісних та етичних продуктів.

2) Продовження сприяння локальним господарствам.

Регіональні ринки птахівництва можуть стати інструментом для підтримки місцевих фермерів і господарств. Купівля місцевої продукції сприяє розвитку сільських громад, створює робочі місця і сприяє економічному зростанню в регіоні. Заохочення місцевої птахівницької продукції також сприяє збереженню сільського пейзажу і обмежує необхідність великих транспортних витрат для поставки продуктів на далекі відстані.

3) Розвиток альтернативних видів птахівництва.

Поряд із традиційними видами птахівництва, регіональні ринки можуть сприяти розвитку альтернативних видів птахівництва, таких як вирощування декоративних птахів, органічне виробництво або вирощування екзотичних видів птахів. Це може відкривати нові ринки та можливості для виробників і споживачів.

4) Підвищення якості продукції.

Для конкурентоспроможності на регіональних ринках продукції птахівництва виробники повинні надавати продукти високої якості. Це включає в себе дотримання стандартів здоров'я та безпеки тварин, використання природних кормів, ефективну систему ветеринарного контролю та суворий контроль за гігієною.

5) Інновації та технологічний розвиток.

Розвиток технологій може покращити продуктивність і ефективність виробництва птахівницької продукції. Автоматизація, системи моніторингу та управління можуть допомогти виробникам знизити витрати і підвищити якість продукції.

6) Підвищення соціально – економічного рівня розвитку регіонів.

Актуальним залишається питання щодо обмеженої купівельної спроможності значної кількості населення. Без вирішення цього питання неможливо сподіватися на розвиток внутрішнього ринку продукції птахівництва та забезпечення раціонального харчування населення з дотриманням всіх фізіологічних норм. А значить потрібні нові робочі місця, збільшення валового регіонального продукту, розвиток інфраструктури кожного регіону.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Не дивлячись на те, що в цілому галузь птахівництва перебуває в стадії підйому, аналіз регіональних ринків продукції птахівництва свідчить про суттєві диспропорції їхнього розвитку. Результати досліджень показали, що як виробництво, так і споживання продукції в окремих регіонах мають знані диспропорції в залежності від регіону. Обсяги виробництва продукції птахівництва мають тісний зв'язок з обсягами реалізації продукції птахівництва на зовнішніх ринках, так як частка продукції що експортується за останні роки суттєво зросла.

Регіональні ринки продукції птахівництва мають великий потенціал для розвитку та сприяння різноманіттю та якості продукції. Шлях до успіху полягає в розумному поєднанні традиційних підходів до виробництва з інноваціями, дотриманням високих стандартів якості та забезпеченням сталого розвитку.

Розвиток регіональних ринків продукції птахівництва є вигідним як для місцевих фермерів, так і для споживачів. Виробники отримують можливість збільшити свій дохід та розвинути своє підприємство, а споживачі отримують доступ до свіжих, якісних і місцевих продуктів, що сприяє їхньому здоров'ю та споживчій свідомості.

Однак для досягнення цих перспектив розуміння ринкових тенденцій, дотримання стандартів якості та безпеки, а також інвестиції в інновації є критичними кроками. Розвиток птахівництва може стати позитивним фактором для регіональних господарств та економічного зростання, при цьому забезпечуючи споживачів високоякісною продукцією та сприяючи сталому використанню ресурсів.

Таким чином, регіональні ринки продукції птахівництва мають великий потенціал для розвитку, і їхнє майбутнє залежить від зусиль всіх учасників ланцюга постачання - виробників, споживачів, державних органів і підтримуючих структур.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України: статистичний збірник. Державна служба статистики України, 2021 [веб&сайт]. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/07/Zb_Bsph_2020.pdf (дата звернення 3.02.2023).
2. Союз птахівників України <https://www.poultryukraine.com/ua/about-association/> (дата звернення 1.02.2023).
3. Tkachenko V., Rodina O., Savchenko T. Influence of the technological factors of breeding on the cost management efficiency of specialized poultry enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. Vol. 40. No. 1. 91-102.
4. Mudrak, R., Lagodiienko, V., & Kordzaia, N. (2022). Industry structure of agri-food production and consumer food price index. *Scientific Horizons*, 25(7), 90-100. DOI: 10.48077/scihor.25(7).2022.90-100
5. Ніколюк О.В., Савченко Т.В., Бордун Т.В. Система управління розвитком ринку продукції птахівництва // *Економіка харчової промисловості*. 2022. Т.14, вип. 3. С.19-24.
6. Шевченко А. А. Стан розвитку тваринництва в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 2. С. 82-90.
7. Karkach, P. M. (2022). Problems and actuality of poultry production in households and farms. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Livestock*, (1), 19-25. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2022.1.3ok>

8. Аверчева, Н. (2022). Забезпечення стійкого розвитку птахівництва на основі малих форм підприємництва. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (14), 16-25. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.2>

REFERENCES:

1. State Statistics Service of Ukraine (2021), "Balances and consumption of the main food products by the population of Ukraine: Statistical yearbook", available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/07/Zb_Bsph_2020.pdf (Accessed 3 February 2023).
2. Souz ptahivnykiv Ukrainy [Union of Poultry Breeders of Ukraine], available at: <https://www.poultryukraine.com/ua/about-association/> (Accessed 1 February 2023).
3. Tkachenko V., Rodina O., Savchenko T. (2018) Influence of the technological factors of breeding on the cost management efficiency of specialized poultry enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. Vol. 40. No. 1. 91-102. <https://doi.org/10.15544/mts.2018.09> [in Lithuania].
4. Mudrak, R., Lagodiienko, V., & Kordzaia, N. (2022). Industry structure of agri-food production and consumer food price index. *Scientific Horizons*, 25(7), 90-100. DOI: 10.48077/scihor.25(7).2022.90-100 [in Ukraine]
5. Nikoliuk O.V., Savchenko T.V., Bordun T.V. Systema upravlinnia rozvytkom rynku produktii ptakhivnytstva // *Ekonomika kharchovoi promyslovosti*. 2022. T.14, vyp. 3. S.19-24.
6. Shevchenko A. A. Stan rozvytku tvarynnytstva v Ukraini. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*. 2022. Tom 7. № 2. S. 82-90.
7. Karkach, P. M. (2022). Problems and actuality of poultry production in households and farms. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Livestock*, (1), 19-25. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2022.1.3ok>
8. Averteva, N. (2022). Zabezpechennia stiikoho rozvytku ptakhivnytstva na osnovi malykh form pidpriemnytstva. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika*, (14), 16-25. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.2>

REGIONAL MARKETS OF POULTRY PRODUCTS IN CONDITIONS OF IMBALANCE BETWEEN PRODUCTION AND CONSUMPTION

HRYVKIVSKA Oksana¹, KRASNORUTSKYY Oleksiy

¹National University of Food Technologies

²Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

The article examines trends in consumption and production of poultry products in regional markets. A comparison of production and consumption volumes in natural units in Ukraine as a whole shows the presence of overproduction, which indicates that poultry enterprises produce products not only for the domestic market, but also for export. When researching market shares, three leading regions are clearly visible, several times ahead of other regions. At the same time, all years in a row, the largest share of production fell on the Vinnytsia region, on the second city - Cherkasy region, on the third city - Dnipropetrovsk region.

Ukraine's export opportunities for offering poultry products on foreign markets are characterized. A high dependence of the volume of production of poultry products on the share of products manufactured for export was established. Research results showed that both production and consumption of products in individual regions have significant disproportions depending on the region. The volume of production of poultry products is closely related to the volume of sales of poultry products on foreign markets, as the share of exported products has increased significantly in recent years.

The consumption of poultry products per person in most regions is significantly lower than the volume of its production. In such regions as Vinnytsia and Cherkasy, production of poultry meat actually exceeds consumption by 10 times, in other regions such as Luhansk, Odesa. In Donetsk, the level of poultry meat production per person is unreasonably low.

Ukraine's opportunities for further development of both regional markets for poultry products and strengthening of competitive positions in foreign markets are characterized.

The directions and prospects for the development of regional markets of poultry products are determined: growing demand for poultry products; continuation of assistance to local farms; development of alternative types of poultry farming; improvement of product quality; innovations and technological development; activation of the consumption of poultry products due to an increase in the socio-economic level of development of the regions.

Key words: regional markets, poultry products, poultry meat, consumption, production, export, market shares, development prospects.